

*ЗЛАТНА МЕДАЉА ЗА ЗАСЛУГЕ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА КОМЕНСКИ ДОДЕЉЕНА
ПРОФ. ДР МИРОСЛАВУ ДУДОКУ*

Декан Филозофског факултета Универзитета Коменски у Братислави проф. др Маријан Зоухар, на предлог управника Катедре за словенске филологије Филозофског факултета УК проф. др Марије Добрикове, доделио је 7. новембра 2022. године проф. др Мирославу Дудоку, с истоимене катедре, златну медаљу факултета поводом његовог животног јубилеја, уз захвалност академске заједнице и руководства Филозофског факултета Универзитета Коменски за дуго низ година које је проф. Дудок посветио братиславским студентима и колегама. Златна медаља за проф. Дудока представља вредновање његовог целоживотног дела као високошколског педагога и научника.

Универзитетски професор др. Мирослав Дудок је словачки лингвиста, словачки и слависта, родом из Ердевика у Војводини. Након што је завршио Словачку гимназију Јана Колара у Бачком Петровцу, студирао је словачки језик и књижевност на Филозофском факултету Универзитета Коменски у Братислави (1971–1976). Већ 1977. године почиње да ради на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду, где постаје универзитетски професор 1993. године. Био је гостујући професор на Универзитету у Београду (1988–1997), те на Високој педагошкој школи у Сегедину (1997–1998). Након доласка у Словачку радио је на Институту за лингвистику Људовита Штура Словачке академије наука (1997–2005). Једно време предавао је на Универзитету Св. Пирила и Методија у Трнави (2004–2006), као и на Карловом универзитету у Прагу (2010).

Лингвистика је повезана с његовом целокупном наставном делатношћу на поменутиим универзитетима, као и у Словачкој академији наука. Као студент Филозофског факултета у Братислави, најпре је анализирао ред речи у словачком и српскохрватском језику у дипломском, затим и у ригорозном раду. У својој првој лингвистичкој монографији *Glutinácia textu v slovenčine a srbochorvátčine* (1987) применио је конфронтациони приступ стилистици текста са становишта његове унутрашње структуре. Касније је много пажње посветио историји словачке лингвистике у Војводини. У његовом раду бројне су конфронтационе славистичке студије и научни чланци, радови усмерени на еколингвистику, социolingвистику, стилистику, текстуалну лингвистику, као и теме из теорије и праксе превођења. У својим социolingвистички оријентисаним радовима не одражавају се само карактеристике садашњег стања словачког језика у Војводини, Румунији и Мађарској, већ и резултати истраживања, који се сучељавају са актуелним сазнањима о језичкој ситуацији у Словачкој. Током протекле деценије проширио је своје научно-истраживачко интересовање на инспиративне теме из области конфронтационе словенске етнолингвистике, (етно)фразеологије, а монографијом о животу и делу лингвисте, писца и етнографа Јураја Рибача усмерио је истраживања ка историји словачког језика на прелазу из 18. у 19. век.

Свеобухватнија слика о лингвистичким активностима Мирослава Дудока може се добити увидом у његову личну библиографију. Поред шест књига:

Glutinácia textu v slovenčine a srbochorvátčine (1987), *Vývin slovakistiky. Štúdie z dejín jazykovednej slovakistiky v Juhoslávii – 18. a 19. storočie* (1997), *Úvod do textiky* (1998), *Náveje. Prolegomena do liter(m)árnosti textu* (2001), *Zachránený jazyk. State o enklávnej a diasporálnej slovenčine* (2008) Ribayov *Idiotikon* (2017), у његове научне публикације уврштене су и десетине словачких и славистичких научних чланака, велики број прилога о језичкој култури, стилска тумачења дела војвођанских писаца, песника и драматичара, десетине приказа дела словачких лингвиста објављених како на словачком језику тако и у стручним часописима на страним језицима. Поред тога, професор Дудок је био вођа неколико лингвистички оријентисаних пројеката, на пример, *Inovačné procesy v slovenskej slovnej zásobe* (1997–2003), *Ortoepický slovník slovenského jazyka* (1999–2001), *Konvergentné a divergentné procesy v slovanských jazykoch* (2006–2009) и *Explanačno-deskriptívna morfológia súčasnej slovenčiny* (2007–2009). Од 2006. до 2010. године био је руководилац пројекта *Идентитет и језичко планирање у енвиринолингвистичком простору Војводине* Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Србије, те пројекта *Регионални језички, књижевни и културни вектори у мултикултурном дискурсу – словачка парадигма* (2007–2008) Војвођанске канцеларије за науку, а био је ангажован и на пројектима Руске академије наука *Таксис в славјанских језыках* (2008–2010), те Српске академије наука и уметности *Контрастивна проучавања српског језика* (2009–2010) итд.

Из области словачке лингвистике чињенице говоре о раду професора Дудока. Не ради се само о квантитативним фактима, већ посебно о квалитативним, што примећују, поред рецензена његових књига, и бројне друге колеге. Катедра за словенске филологије Филозофског факултета УК у сарадњи са Словачким лингвистичким друштвом на Институту за лингвистику Људовита Штура Словачке академије наука, припремила је поводом животног јубилеја 2012. године међународни научни симпозијум *Језик и књижевност у контактима* посвећену професору Мирославу Дудоку. Зборник *Philologica* (уређен од стране проф. др Марије Добрикове) донео је прилоге са овог симпозијума, а овим путем су му пријатељи, колеге и студенти пожелели много виталности, оптимизма и снаге да оствари надоласеће креативне планове.

Стваралачки профил проф. М. Дудока не би био потпун без помена његове богате ауторске књижевне делатности, од којих ћемо споменути пар збирки поезије: *Schody do básne* (1975), *Svetelný korbáč* (1977), *Pečať* (1980), *Multo plus* (1982), *Ruberoid* (1984), *Krátky dych* (1995), *Posuvná hranica* (1995), *Tiché putovanie v príbehu* (2002) и *Celebes, Celebes* (2012).

Са Филозофским факултетом Универзитета Коменски у Братислави проф. Мирослава Дудока спајају године универзитетских студија и кључне етапе научног и педагошког развоја. Током више од двадесет година рада на Катедри за словенске филологије проф. Дудок допринео је унапређењу студија и водио конструктиван дијалог са колегама и са новим генерацијама студената. Био је гарант више студијских програма, члан Научног већа Филозофског факултета УК, руководилац многих домаћих и страних научних пројеката. Као руководилац пројекта *Jazyk a jazykoveda v súvislostiach* постао је члан тима Филозофског факултета Универзитета Коменски, који је 2015. године оцењен као једини лингвистички врхунски тим са словачких универзитета.

У закључку, поред поштовања и неизмерне захвалности за педагошки рад и активности у области науке и истраживања, декан Филозофског факулте-

та Универзитета Коменски проф. Зоухар пожелео је проф. Дудоку да дуги низ година ужива у добром здрављу и личном благостању у кругу својих најмилијих.

Звонко Танески
Универзитет Коменски у Братислави
Филозофски факултет
Катедра за словенске филологије
zvonko.taneski@gmail.com